

Agencija za nadzor osiguranja - Crna Gora
Insurance Supervision Agency - Montenegro

**PLAN RADA
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
ZA 2019. GODINU**

Podgorica, 26. septembar 2018. godine

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

Moskovska 17/A M/C1, 81000 Podgorica

Crna Gora

Tel: +382 20 513 502

Fax: +382 20 513 503

E-mail: agencija@ano.co.me

Veb sajt: www.ano.me

SADRŽAJ:

I Uvod	4
II Normativne aktivnosti	4
III Nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja	8
IV Zaštita osiguranika, odnosno korisnika osiguranja	12
V Licenciranje subjekata na tržištu osiguranja	12
VI Izvještavanje i istraživanje tržišta osiguranja	13
VII Razvoj infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta	14
VIII Bilateralna i multilateralna saradnja	17

I Uvod

Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) je osnovana u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07 i „Sl. list CG“ br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 55/16; u daljem tekstu: Zakon), sa ciljem obezbjeđenja adekvatne zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja zasnovanih na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Plan rada Agencije za nadzor osiguranja za 2019. godinu sadrži pregled aktivnosti iz nadležnosti Agencije koje će biti usmjerene naročito na:

- ✚ aktivnosti unaprjeđenja regulative za oblast osiguranja koje će se realizovati daljim usklađivanjem crnogorskog zakonodavstva sa pravnom regulativom Evropske Unije;
- ✚ nadzorne aktivnosti koje će se realizovati kontinuiranim nadzorom i kontrolom poslovanja subjekata nadzora putem posrednih i neposrednih kontrola, kao i kontinuiranim unaprjeđenjem metodologije nadzora; pripremnim aktivnostima na izradi metodologije za sprovođenje kvantitativne studije uticaja (QIS) za tržište osiguranja Crne Gore;
- ✚ zaštitu, odnosno sprječavanje ugrožavanja interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja koji će se obezbijediti kroz razmatranje prigovora na rad subjekata nadzora, davanje i objavljivanje tumačenja i mišljenja o primjeni zakonske i podzakonske regulative, upoznavanje javnosti sa novinama u regulativi putem internet stranice i drugih medija;
- ✚ licenciranje subjekata na tržištu osiguranja kroz davanje saglasnosti, dozvola, odobrenja i ovlašćenja na akte i radnje društava za osiguranje, društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju i drugih subjekata nadzora, u skladu sa Zakonom;
- ✚ izvještavanje o stanju na tržištu osiguranja i istraživanja o određenim segmentima tržišta osiguranja;
- ✚ razvojne aktivnosti u dijelu infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta sa fokusom na unaprijeđenje tehničko-tehnološke infrastrukture

informacionog sistema Agencije i razvoj stručnih kapaciteta zaposlenih u domenu priprema za transponovanje i primjenu novog koncepta supervizije osiguranja zasnovanog na rizicima, u skladu zahtjevima novog EU ACQUIS-a u oblasti osiguranja;

- saradnju sa institucijama sistema, drugim nadzornim institucijama i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja i
- učestvovanje u procesu evropskih integracija u dijelu koji se odnosi na djelatnost osiguranja.

Plan rada Agencije za nadzor osiguranja za 2019. godinu je usvojen na 256. sjednici Savjeta Agencije, održanoj dana 26. septembra 2018. godine.

II Normativne aktivnosti

U 2019. godini Agencija za nadzor osiguranja će nastaviti sa aktivnostima na glavnim normativnim zadacima, a to su Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju i Zakon o osiguranju, koji se usklađuje sa regulatornim okvirom Solventnost II.

Aktivnosti na izmjenama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju, zvanično su otpočele u 2016. godini. Planirano je da taj zakon do kraja IV kvartala 2018, u skladu sa Programom rada Vlade, bude utvrđen u formi predloga. U januaru 2018. godine tekst je upućen na davanje mišljenja Evropskoj komisiji, koje do dana usvajanja ovog Plana rada nije prispjelo, pa je Agencija u svoje planove za narednu godinu uvrstila i dalje aktivnosti po tom zakonu, koje će imati do završetka procedure usvajanja. Predmet predloženih izmjena su postojeće neusaglašenosti sa direktivom 2009/103/EC, kao i nedostaci u primjeni navedenog zakona koji su uočeni u dosadašnjoj praksi.

U dijelu Zakona o osiguranju (Solventnost II), pomjeranje rokova uslovljeno je kašnjenjem realizacije projekta koji se finansira iz pretpristupnih fondova IPA II, a kroz koji će biti obezbijedena potrebna stručna i tehnička pomoć u ovom domenu. Kako je implementacija projektnih aktivnosti počela u II kvartalu 2018.godine, kasnilo se i sa planiranim početkom rada na samom propisu, pa se stoga očekuje i pomjeranje rokova za završetak istog. Agencija stoga planira da tekst novog Zakona o osiguranju pošalje Ministarstvu finansija na dalju proceduru do 30.04.2019.godine, a svakako učešće Agencije u proceduri po tom zakonu nastavlja se u skladu sa zakonskom procedurom izrade propisa.

U međuvremenu, kao pripremu za prelazak na novi režim supervizije i poslovanja društava za osiguranje, Agencija je već usvojila podzakonske akte u vezi sa prenosom izdvojenih poslova, a usvajanjem pripremnih Smjernica o upravljanju do kraja 2018.godine obezbijediće se osnov za dalje pripreme aktivnosti u dijelu prilagođavanja poslovanja društava za osiguranje u dijelu organizacije, ključnih funkcija i upravljanja rizicima. Kako važeći regulatorni okvir ne omogućava potpunu primjenu načela iz okvira Solventnost II, to primjena ovih smjernica u narednom periodu ne podliježe kaznenoj politici, već

je više usmjerena na olakšavanje priprema za predstojeće izmjene regulative, što je od značaja za domaća društva za osiguranje. U toku naredne godine, a zavisno od raspoloživosti internih kapaciteta shodno ukupnim obavezama Agencije, moguće su i dalje regulatorne aktivnosti Agencije usmjerene na izradu daljih smjernica društvima za osiguranje ili drugim subjektima nadzora.

U vezi sa implementacijom nove direktive o distribuciji proizvoda osiguranja 2016/97/EC (*Insurance mediation directive 2*), čija je primjena planirana za februar 2018.godine u zemljama EU, naknadno pomjerena na oktobar 2018.godine, zbog poteškoća u implementaciji, Agencija će razmotriti stepen i modalitet izmjena koju bi segment zastupanja i posredovanja u osiguranju trebalo da pretrpi u ovoj fazi, budući da je prioritet u dijelu izmjene regulative direktiva Solventnost II. Rok za usaglašavanje sa direktivom 2016/97/EC je u svakom slučaju datum pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Po službenoj dužnosti i po zahtjevima subjekata nadzora i drugih pravnih i fizičkih lica, Agencija će i u narednom periodu planirati aktivnosti u dijelu davanja sugestija i mišljenja u vezi sa primjenom postojeće regulative i slične aktivnosti usmjerene na adekvatnu primjenu propisa u nadležnosti Agencije.

Pored navedenog, kako su u julu 2018. godine stupile na snagu izmjene Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, koji se između ostalog odnosi i na osiguravače i zastupnike/posrednike koji se bave životnim osiguranjem, Agencija ima i obavezu usaglašavanja važećih Smjernica kojima se bliže uređuju pitanja identifikacije, pregleda i praćenja klijenata u životnom osiguranju. Imajući u vidu da je postojeće resurse nužno usmjeriti na prioritete aktivnosti, to će shodno dinamici usvajanja izmjena Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, biti potrebno uskladiti i postojeće smjernice sa novim zakonskim odredbama. I u ovom dijelu Agencija očekuje pomoć kroz IPA II projekat, budući da je jedan segment tog projekta usmjeren na pomoć regulatorima finansijskog tržišta radi unaprjeđenja aktivnosti na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

U toku 2019. godine, Agencija će planirati i aktivnosti na unaprjeđenju internih akata i procedura, analizirati postojeću regulativu i predlagati odnosno mijenjati istu u skladu sa najboljom praksom.

U dijelu interne organizacije Agencije, u toku 2018.godine Agencija je sprovela opsežne aktivnosti na usaglašavanju internih akata kojima se uređuje poslovanje same Agencije i izvršavanje pojedinih poslova iz nadležnosti Agencije, pogotovu u dijelu sistema upravljanja i bezbjednosti podataka. Te aktivnosti će krajem 2018. godine i u prvoj polovini 2019. godine rezultirati izmjenom odnosno donošenjem dodatnog broja internih procedura koje će dodatno urediti poslovne procese u Agenciji.

III Nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja

Shodno zakonskim ovlaštenjima, Agencija će tokom 2019. godine nadzorne aktivnosti sprovesti putem: posrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača, ciljnih neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju, banaka koje se bave poslovima zastupanja u osiguranju, donošenja mjera nadzora za subjekte kod kojih se utvrde nezakonitosti i nepravilnosti u postupku nadzora, kontinuiranog praćenja realizacije izrečenih mjera nadzora u prethodnom periodu.

Posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača sprovodiće se putem redovne godišnje kontrole poslovanja i putem kvartalnih posrednih kontrola poslovanja. Tokom godine, Agencija će raditi na kontinuiranom unaprjeđenju godišnje posredne kontrole poslovanja u dijelu matrice za ocjenu rizika (rizik osiguranja, tržišni rizik, kreditni rizik, rizik kapitalne podrške i operativni rizik), kao i na pripremnim aktivnostima za uvođenje kvalitativnih procjena rizika. Posredne kontrole poslovanja zasnovane su na izvještajima, obavještenjima i drugim podacima koje subjekti nadzora dostavljaju Agenciji shodno Zakonu i pravilnicima kojima se propisuje sadržina izvještaja, obavještenja i drugih podataka.

Agencija će, o nalazima redovne godišnje posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje i Udruženja, sačiniti zapisnik koji će obuhvatiti:

- ✚ izvještaje o posrednoj kontroli poslovanja društava za osiguranje koji sadrže: pregled vlasničke i upravljačke strukture, pokazatelje solventnosti i kapitalne adekvatnosti, strukturu bruto tehničkih rezervi, pregled imovine koja služi za pokriće bruto tehničkih rezervi, pokazatelje produkcije, adekvatnosti trošenja premije i operativne profitabilnosti, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultate poslovanja, indikatore ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, pregled nalaza internog revizora društva za osiguranje i status realizacije mjera nadzora izrečenih po osnovu prethodne redovne posredne kontrole;
- ✚ izvještaje o rizicima u poslovanju društava za osiguranje koji sadrže: pregled i ocjenu rizika osiguranja, tržišnog rizika, kreditnog rizika, rizika kapitalne podrške i operativnog rizika;
- ✚ izvještaje o godišnjoj posrednoj aktuarskoj kontroli društava za osiguranje koji sadrže: analizu usklađenosti sadržaja mišljenja ovlaštenog aktuara društva za osiguranje sa regulativom, kontrolu dovoljnosti premije, kontrolu načina obračuna tehničkih rezervi po vrstama tehničkih rezervi i ostvareni rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi;
- ✚ izvještaje o posrednoj kontroli u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma društava koja se bave poslovima životnog osiguranja;
- ✚ izvještaj o posrednoj godišnjoj kontroli poslovanja Udruženja koji sadrži pokazatelje poslovanja Udruženja, Garantnog fonda i ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva i pregled nalaza izvršene revizije finansijskih iskaza Udruženja.

Takođe, Agencija će, o nalazima redovnih kvartalnih posrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje i Udruženja, sačiniti zapisnike koji će obuhvatiti:

- ✚ izvještaje o posrednoj kontroli poslovanja društava za osiguranje koji sadrže: pregled vlasničke i upravljačke strukture, pokazatelje solventnosti i kapitalne adekvatnosti, strukturu bruto tehničkih rezervi, pregled imovine koja služi za pokriće bruto tehničkih rezervi, pokazatelje produkcije, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultate poslovanja, indikatore ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, pregled nalaza internog revizora društva za osiguranje i status realizacije mjera nadzora izrečenih po osnovu prethodne posredne kontrole;
- ✚ izvještaje o posrednoj aktuarskoj kontroli društava za osiguranje koji sadrže: analizu usklađenosti sadržaja mišljenja ovlašćenog aktuara društva za osiguranje sa regulativom, kontrolu dovoljnosti premije, kontrolu načina obračuna tehničkih rezervi po vrstama tehničkih rezervi i ostvareni rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi;
- ✚ izvještaje o posrednoj kontroli u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma društava koja se bave poslovima životnog osiguranja;
- ✚ izvještaj o posrednoj kontroli poslovanja Udruženja koji sadrži pokazatelje poslovanja Garantnog fonda i ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva.

U slučaju da nalazi redovnih posrednih kontrola ukažu na nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekata nadzora, Agencija će pokrenuti postupke ciljne posredne/neposredne kontrole istih i izreći mjere nadzora u skladu sa Zakonom, uz kontinuirano kontrolu postupanja subjekata nadzora po izrečenim mjerama nadzora.

Shodno operativnom godišnjem planu rada u dijelu neposredne kontrole poslovanja subjekata, Agencija će sprovesti:

- ✚ redovnu ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja društava za osiguranje koja će naročito obuhvatiti: informacione sisteme, proces rezervisanja, rješavanja i likvidacije šteta, usklađenost sa propisima koji uređuju oblast sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;

- ✚ redovnu ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja društava za zastupanje koje će naročito obuhvatiti: kontrolu tehnologije rada u poslovima zastupanja u osiguranju, rezultate u poslovima zastupanja u osiguranju i usklađenost sa regulativom koja uređuje oblast osiguranja i oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- ✚ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju sa aspekta usklađenosti poslovanja istih sa regulativom koja uređuje oblast zastupanja u osiguranju, tehnologiju rada i rezultate u poslovima zastupanja u osiguranju.

Na osnovu ciljnih neposrednih kontrola, u slučaju da se utvrde određene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, Agencija će preduzeti mjere i aktivnosti propisane zakonom i pratiti realizaciju preduzetih mjera.

Tokom 2019. godine, u okviru Twinning projekta za "Podršku regulaciji finansijskih usluga", Agencija će sprovesti pripremne aktivnosti za sprovođenje kvantitativne studije uticaja (QIS), gdje će se uz pomoć eksperata iz Narodne banke Holandije (DNB) i Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga (HANFA) definisati metodologiju i način sprovođenja ove veoma zahtjevne kvantitativne studije. Navedenom studijom testiraće se spremnost crnogorskih društava za primjenu Solventnosti II i definisaće se eventualne teškoće i problemi sa kojima bi se društva za osiguranje mogla susresti prilikom imlementacije izuzetno zahtjevnih kvantitativnih kriterijuma iz direktive Solventnost II (2009/138/EC).

Agencija će i tokom 2019. godine, uzeti učešće na godišnjim redovnim sastancima nadzornih tijela, koji su u organizaciji nadzornog tijela grupe i to za grupacije Uniqa, VIG i Grawe regulator austrijskog finansijskog tržišta (FMA), odnosno za grupacije Sava Re i Triglav slovenačka Agencije za nadzor tržišta osiguranja (AZN), a čija društva posluju na crnogorskom tržištu osiguranja. Navedena saradnja pored redovnog godišnjeg sastanka, podrazumijeva i bilateralne sastanke sa supervizorom grupe, kao i redovno izvještavanje supervizoru grupe o poslovanju društava za osiguranje koja posluju na teritoriji Crne Gore. Ovakav vid nadzorne saradnje predstavlja dobru nadzornu praksu jer je i prilika da se razmijene informacije od značaja za poslovanje društava, zatim o rizicima sa

kojima se društva suočavaju, kao i o promjenama u zakonskoj i podzakonskoj regulativi.

IV Zaštita osiguranika, odnosno korisnika osiguranja

Postupanje po prigovorima osiguranika, korisnika osiguranja i oštećenih lica na rad društava za osiguranje, društava za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, koje se obavljaju u Sektoru za regulativu, licenciranje i ošte poslove, je jedan od najznačajnijih zadataka Agencije, koji podrazumijeva intenzivnu komunikaciju i sa podnosiocima prigovorima i subjektima nadzora.

Pravilnikom o postupku odlučivanja po prigovorima osiguranika i trećih oštećenih lica („Sl. list CG“ br. 38/13) propisan je način postupanja po prigovorima, shodno nadležnostima Agencije, po jednom od dostupnih metoda - analizom ugovora o osiguranju i internih procedura subjekata koji su predmet prigovora, kroz neposredni kontakt sa licima koja imaju primjedbe na poslovanje subjekata na tržištu osiguranja, informisanje pravnih i fizičkih lica o pravima koja su im na raspolaganju u pojedinoj situaciji. Agencija ulaže konstantan napor u dijelu komunikacije sa podnosiocima prigovora, obzirom da je u Crnoj Gori na nivou stanovništva i dalje primjetno relativno slabo poznavanje cilja i svrhe osiguranja i načina poslovanja osiguravača. S tim u vezi, Agencija analizira mogućnosti predviđene zaključenim ugovorom o osiguranju i posreduje u komunikaciji podnosioca prigovora i društva za osiguranje do iscrpljenja svojih nadležnosti, upućujući podnosiocima prigovora na propise na kojima se temelji rad društava za osiguranje i na dalje mogućnosti zaštite njihovih prava. Obraćanje Agenciji nije prethodni uslov niti utiče na pravo lica na sudsku zaštitu po svim pitanjima odnosa sa osiguravačima.

Svakako, u određenim slučajevima postupci po prigovorima mogu biti i osnov za pokretanje postupka posredne ili neposredne kontrole, i shodno tome osnov za izricanje mjera nadzora.

Agencija takođe pruža pomoć i drugim državnim institucijama i organima uprave u pogledu pitanja iz oblasti osiguranja, kao i u dijelu izmjena druge regulative, kada takve izmjene obuhvataju pitanja osiguranja.

Kao član Savjeta za zaštitu potrošača, Agencija ima obaveze i u sklopu rada tog Savjeta, najvećim dijelom kroz izradu Strategije zaštite potrošača, Akcionih planova za realizaciju Strategije i periodičnih izvještaja o sprovedenim aktivnostima.

V Licenciranje subjekata na tržištu osiguranja

Shodno Zakonu u osiguranju, Agencija postupa po zahtjevima za izdavanje dozvola za obavljanje pojedinih poslova u okviru djelatnosti osiguranja (osiguranje, reosiguranje, posredovanje odnosno zastupanje u osiguranju i pružanje drugih usluga u osiguranju), zahtjevima za davanje saglasnosti za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju u bankama, kao i za odlučivanje po zahtjevima za dobijanje saglasnosti koje se odnose na organizaciju društava za osiguranje:

- ✚ sticanje kvalifikovanog učešća (kada se dostiže ili prelazi 10% učešća u društvu za osiguranje), kao i povećanje nivoa tog učešća - kojim se dostiže ili prelazi 20%, 30%, 50% ili njime jedno društvo stiže 100% učešća u kapitalu ili pravu glasa u drugom društvu;
- ✚ imenovanje organa upravljanja - članova odbora direktora, izvršnog direktora, kao i spoljnog revizora.

Statusne promjene su takođe predmet prethodne saglasnosti Agencije, a isto važi i za društva koja bi iz različitih poslovnih razloga odlučila da otpočnu postupak dobrovoljne likvidacije.

Saglasnost Agencije takođe je potrebna i za: izmjene statuta društava, promjenu sjedišta i otvaranje poslovnih jedinica društava za osiguranje.

Agencija sprovodi i aktivnosti licenciranja ovlašćenih zastupnika i posrednika u osiguranju kroz dvije faze: prva, koja podrazumijeva polaganje stručnog ispita i dobijanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu, i druga, nakon pribavljanja

potrebne dokumentacije, izdavanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja odnosno posredovanja u osiguranju.

U skladu sa Pravilnikom o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju ("Sl. list CG", br. 047/09, 040/12 i 047/12) Agencija će i u toku 2019. godine, u sklopu redovnih aktivnosti, organizovati dva polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju. Pored ovih rokova, u skladu sa navedenim pravilnikom, moguće je organizovati i vanredne rokove, o čemu odluku donosi Savjet Agencije, po inicijativama upućenim od strane zainteresovanih lica.

VI Izvještavanje i istraživanje tržišta osiguranja

Agencija će u 2019. godini nastaviti sa sprovođenjem kontinuiranih razvojnih aktivnosti na daljem unaprijeđenju postojećeg sistema za prikupljanje, klasifikaciju, obradu i analizu podataka sa tržišta osiguranja, a u cilju stvaranja pretpostavki za razvoj i implementaciju novog informacionog sistema, usklađenog sa zahtijevanim novim evropskim standardima u domenu djelatnosti osiguranja. Prema planiranoj dinamici implementacije projekta iz paketa IPA II Assistance 2014.-2020. koji je predviđen za ovu namjenu, početak aktivnosti na razvoju novog softverskog rješenja se očekuje tokom 2019. godine. Novo softversko rješenje će obezbijediti unaprijeđeni obuhvat, strukturu i kvalitet podataka i informacija društava za osiguranje koji će se prikupljati i analizirati u postupku nadzora, shodno ciljevima za blagovremenu pripremu za usklađivanje standarda izvještavanja u sektoru osiguranja sa pravnom tekovinom Evropske Unije. Poseban izazov će biti nadogradnja informacionih sistema društava za osiguranje i primjena novih stručnih i tehničkih znanja neophodnih za pripremu podataka i izračun relevantnih kategorija u skladu sa novim metodologijama. Sprovođenjem navedenih aktivnosti će se obezbijediti preduslovi za usklađivanje standarda izvještavanja crnogorskog sektora osiguranja sa najboljom praksom i za ispunjavanje zahtjeva iz izuzetno kompleksne regulative u oblasti osiguranja, kao i pratećih obavezujućih implementacionih mjera i novih tehničkih standarda izvještavanja koji su u primjeni u Evropskoj Uniji.

Također, novim rješenjem će se obezbijediti implementacija sofisticiranih tehničkih rješenja koja su neophodna za validaciju i pripremu podataka neophodnih za sprovođenje supervizije zasnovane na rizicima (u XBRL formatu) i za primjenu kompleksne metodologije za kvantifikaciju glavnih pokazatelja solventnosti i finansijskog stanja društava za osiguranje, koje proističu iz EU zakonodavstva, u skladu sa zahtjevima Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i penziono osiguranje (EIOPA).

Agencija će u 2019. godini nastaviti redovne aktivnosti na prikupljanju, obradi i analizi relevantnih podataka za potrebe pripreme izvještaja i vršenja posrednog nadzora tržišta osiguranja. Također, Agencija će vršiti analizu relevantnih pokazatelja stanja i trendova na tržištu osiguranja, i sprovoditi istraživanja u određenim segmentima poslovanja subjekata nadzora i tržišta osiguranja u skladu sa unaprijeđenim okvirom, uspostavljenim u četvrtom kvartalu 2017. godine. Planirane redovne aktivnosti za 2019. godinu u domenu izvještavanja će obuhvatiti sljedeće aktivnosti:

- ✚ prikupljanje, klasifikaciju, obradu i analizu statističkih i finansijskih podataka koje društva za osiguranje, društva za posredovanje, odnosno za zastupanje u osiguranju i ostali subjekti na tržištu osiguranja u okviru redovnog izvještavanja dostavljaju Agenciji na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou, u skladu sa novim unaprijeđenim podzakonskim okvirom;
- ✚ pripremu i objavljivanje mjesečnih izvještaja, u unaprijeđenoj xls. formi, koja sadrži sljedeće: podatke o visini bruto fakturisane premije strukturirane prema vrstama osiguranja i tržišnom učešću društava za osiguranje u ukupnoj premiji; podatke o broju osiguranja po vrstama osiguranja; ukupnom broju šteta; broju i iznosu riješenih šteta prikazanim po vrstama osiguranja;
- ✚ pripremu i objavljivanje kvartalnih izvještaja, u unaprijeđenoj xls. formi, koja obuhvata: spisak društava za osiguranje, podatke o visini bruto fakturisane premije, tržišnom učešću društava za osiguranje u ukupnoj premiji, visini zarađene bruto premije, visini aktive sa udjelom u ukupnoj aktivni kao i rezultate poslovanja po društvima za osiguranje. Dalje, izvještaj sadrži i strukturu i visinu kumulativne aktive i pasive, bruto fakturisanu premiju i zarađenu bruto premiju po vrstama osiguranja, kao i broj i iznos riješenih

šteta po vrstama osiguranja; podatke o učesnicima na tržištu osiguranja, visini akcijskog kapitala društava za osiguranje, strukturi i visini bruto premije po grupama i vrstama osiguranja kao i po društvima, stepenu koncentracije na tržištu osiguranja, strukturi aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, visini i strukturi tehničkih rezervi na nivou tržišta, strukturi deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi po osnovnim kategorijama aktive bilansa stanja, adekvatnosti kapitala društava za osiguranje, visini kapitala i garantnog kapitala na nivou tržišta, rezultatu poslovanja društava, kao i o pokazateljima solventnosti, likvidnosti i ažurnosti u rješavanju i isplati šteta društava za osiguranje;

- ✚ pripremu i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore, koji će obuhvatiti analizu najznačajnijih trendova, pokazatelja stanja na tržištu osiguranja, kao i indikatora poslovanja društava za osiguranje.

U Godišnjem izvještaju stanja na tržištu osiguranja posebno će se analizirati pokazatelji tržišta, kao što su bruto fakturisana premija, učešće bruto fakturisane premije u BDP-u (penetracija osiguranja), gustina osiguranja, koncentracija na tržištu osiguranja, učešće bruto fakturisane premije po društvima u ukupnoj bruto premiji, analiza strukture portfelja osiguranja po grupama i vrstama osiguranja kao i po kanalima prodaje osiguranja, analiza strukture aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, podaci o visini i strukturi tehničkih rezervi i njihovoj pokrivenosti, adekvatnost kapitala društava za osiguranje, kao i pokazatelji poslovanja kao što su solventnost, reosiguranje, profitabilnost, likvidnost, pokazatelji šteta (ažurnost u rješavanju šteta, kvota šteta i sl.), rezultat poslovanja društava za osiguranje, visinu i strukturu akcijskog kapitala društava za osiguranje, kao i informaciju o najznačajnim pokazateljima poslovanja Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i stanju Garantnog fonda.

- ✚ prikupljanje i objavljivanje kvartalnih finansijskih iskaza društava za osiguranje (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova i izvještaj o promjenama na kapitalu) u skladu sa Zakonom o računovodstvu;

- ✚ prikupljanje i objavljivanje godišnjih revidiranih finansijskih izvještaja društava za osiguranje u skladu sa primjenjivom regulativom;

Agencija će takođe sprovoditi kontinuirane aktivnosti u skladu sa obavezama koje proističu iz članstva u Savjetu za finansijsku stabilnost, a u skladu sa Zakonom o Savjetu za finansijsku stabilnost ("Sl.list CG" br.44/10), a koje posebno uključuju:

- prikupljanje, analizu i pripremu kvartalnih izvještaja o statističkim podacima, koji između ostalog obuhvataju podatke o strukturi bruto fakturisane premije, broju osiguranja po vrstama osiguranja, broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja, kao i o finansijskim pokazateljima tržišta osiguranja Crne Gore, o strukturi kapitala i rezervi (sopstvenih izvora sredstava društava) cjelokupnog tržišta osiguranja, strukturi i visini tehničkih rezervi i njihovom deponovanju i ulaganju, obračunu kapitala i procjene adekvatnosti kapitala, solventnosti, likvidnosti, kao i agregatni bilans stanja i bilans uspjeha;
- prikupljanje statističkih podataka, njihovu analizu i pripremu 12 mjesečnih izvještaja o strukturi bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja, broju osiguranja i broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja.

VII Razvoj infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta

Agencija će u 2019. godini, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima, nastaviti da obezbjeđuje stručno usavršavanje zaposlenih iz oblasti osiguranja, aktuarstva, revizije, računovodstva, informacionih tehnologija. Poseban fokus će biti usmjeren na razvoj stručnih kapaciteta i sticanje specifičnih znanja zaposlenih u Agenciji u domenu transponovanja i primjene nove regulative i standarda Evropske Unije za oblast osiguranja, kroz stručnu razmjenu, kontinuiranu edukaciju i aktivno učešće zaposlenih na seminarima i konferencijama u ovoj oblasti. Dalji razvoj ljudskih resursa u Agenciji kroz nadogradnju profesionalnih i tehničkih znanja koja su neophodna u pogledu rastućih odgovornosti i budućih obaveza svakog nadzornog tijela koje proističu iz

primjene EU zakonodavstva. Obezbjediavanje edukacije koja je neophodna u cilju primjene nove regulative i standarda Evropske Unije za oblast osiguranja su jedan od zahtjeva koji je postavljen od strane institucija Evropske Unije u pogledu pripreme za primjenu izuzetno kompleksne regulative, standarda i smjernica supervizije u oblasti osiguranja. Navedene obaveze su preuzete u okviru Pregovaračkog poglavlja 9 - Finansijske usluge u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, a podrazumijevaju dugotrajan, izuzetno složen i sveobuhvatan proces usklađivanja.

VIII Bilateralna i multilateralna saradnja

Agencija će obavljati kontinuirane aktivnosti i stručne poslove u domenu bilateralne i multilateralne saradnju u području osiguranja i finansijskih tržišta u cilju implementacije relevantnih standarda i najbolje međunarodne prakse. U 2019. godini će se nastaviti dugogodišnja intezivna saradnja sa supervizorima osiguranja, stručnim tijelima i asocijacijama sa područja regije i Evropske Unije, kao i sa organizacijama i institucijama finansijskog tržišta u Crnoj Gori, u skladu sa obavezama preuzetim u okviru procesa pristupanja EU, posebno po pitanju poglavlja 9 - Finansijske usluge.

U domenu međunarodne saradnje, nastaviće se dobra praksa kontinuirane saradnje sa drugim supervizorima osiguranja, između ostalog i putem učešća na godišnjim sastancima i u drugim međunarodnim i regionalnim stručnim skupovima. U skladu sa navedenim obavezama planirano je i povećano angažovanje zaposlenih u domenu razmjene stručnih znanja u domenu nove supervizorske prakse i aktivnog učešća u radu nadležnih asocijacija i institucija.

Agencija za nadzor osiguranja će u narednom periodu nastaviti intezivnu saradnju sa nadležnim međunarodnim institucijama u cilju obezbjeđivanja tehničke pomoći, savjetodavnih i ekspertskih misija i obuka koje su neophodne za dalji razvoj i jačanje stručnih kapaciteta Agencije koji je neophodan preduslov za primjenu novog EU regulatornog okvira - Solventnost II.

Agencija će u saradnji sa supervizorima iz finansijskog sektora i Ministarstvom finansija, nastaviti sa započetim aktivnostima na implementaciji projekta

Finansijske usluge: usklađivanje sa EU ACQUIS-om i jačanje kapaciteta supervizora iz instrumenta IPA II Assistance 2014. -2020. U okviru projekta, predviđen je nastavak ekspertske pomoći supervizora sa područja Evropske Unije, odnosno partnerima na projektu (Njemačka, Hrvatska i Holandija), u transponovanju nove evropske legislative u oblasti osiguranja, obezbjeđivanje obuka za zaposlene u domenu primjene novog koncepta i standarda supervizije zasnovanog na rizicima.

Takođe, Agencija će sprovoditi aktivnosti na implementaciji projekta iz paketa predpristupne pomoći IPA II Assistance 2014. -2020. koji obuhvata razvoj, instaliranje specijalizovanog „tailor-made“ softvera za potrebe prikupljanja i analize kompleksnih podataka sa tržišta osiguranja koji su neophodni za sprovođenje supervizije u oblasti osiguranja prema novom EU ACQUIS-u. Novo softversko rješenje treba da bude razvijeno u saradnji sa stručnim kadrovima u Agenciji i da obezbijedi funkcije automatizovanog prikupljanja, procesuiranja i obrade podataka sa tržišta osiguranja u skladu sa propisanim standardima iz legislative Solventnost II i najboljom praksom iz oblasti izvještavanja i supervizije. Novo softversko rješenje treba da obezbijedi platformu za redovno izvještavanje u skladu sa taksonomijama i standardima Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i penziono osiguranje (EIOPA) prema obavezama iz EU ACQUIS-a.

U 2019. godini nastaviće se aktivnosti na pripremi implementacije zajedničkih inicijativa, pripremi strateških dokumenata u domenu ekonomske politike, finansijskog sektora i EU integracija u saradnji sa Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, Centralnom bankom Crne Gore i drugim institucijama kojima je povjerena regulatorna funkcija iz oblasti finansijskih usluga.

Agencija za nadzor osiguranja je prepoznala potrebu planiranja aktivnosti koje bi imale za cilj podizanje nivoa informisanosti, znanja i svijesti javnosti o značaju i potrebama usluga osiguranja, kako bi se doprinijelo daljem rastu i razvoju tržišta osiguranja. Kako je za ovakvu vrstu aktivnosti neophodno, pored Agencije za nadzor osiguranja, i učešće društava za osiguranje, Agencija je prema Udruženju osiguravača - Nacionalnom birou osiguravača pokrenula i zvaničnu inicijativu za sagledavanjem potrebe za zajedničkim djelovanjem u ovom pravcu. Agencija je

inicijativom iskazala spremnost da da institucionalni doprinos kroz učešće svojih predstavnika u eventualnom radnom tijelu, kao i spremnost za obezbeđenjem dijela finansijskih sredstava koje su potrebne za realizaciju jednog ovakvog projekta. Dalje aktivnosti po ovom pitanju zavisice od spremnosti društava da zajednički podrže navedenu inicijativu.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Branko Vujović